

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Panu Haapala kuollut

Odottamaton suruviesti kii-ri maaliskuun 15. päivänä Poh-jois-Karjalasta Ilomantsista. Panu H a a p a l a oli menehty-nyt äkilliseen sairauskohtauk-seen ladulle kesken Pogostan hiihdon.

Panu Haapalan juuret olivat isän puolelta Vienan Uhtualla. Isän isä Potaf Pekanpoika Afa-nasjeff oli kulkenut Suomessa laukkukaupalla ja asunutkin Lapin läänissä Ounasjokivar-ressa jonkin aikaa. Isä Janne muutti pysyvästi Suomeen 1922, otti nimekseen Haapalan ja perusti kauppalikkeen Kittilän Alakylään. Isän äiti Maria oli Röhön Korkeaniemen La-sareffeja.

Panu Haapala oli syntynyt 5.11.1935. Hän valmistui yli-oppilaaksi Kittilän yhteisly-seosta ja suoritti ekonomin tut-kinnon 1962 Helsingin Kaup-pakorkeakoulussa, josta vielä valmistui maisteriksi 1969. Toi-mittuaan Pelastakaa lapset ry:n talousjohtajana ja Markkinoin-ti-instituutin opettajana hän teki uraa Suomen Gallup Oy:ssä edeten toimitusjohtajaksi ja hal-lituksen jäseneksi. Valtionrau-tateiden, nykyisen VR-Yhty-män palveluksessa hän aloitti talousjohtajana vuonna 1973 ja jatkoi liikenneosaston ylijohta-jana sekä varapääjohtajana vuo-desta 1983 kunnes sai nimityk-

Panu Haapala.

sen yhtymän pääjohtajaksi tä-män vuoden alusta alkaen.

Panu Haapalan kokemus ja taidot olivat kysytyjä monella yhteiskunnan saralla. Luotta-mustehtäviin kuului niin Kaup-pakorkeakoulun ylioppilaskun-nan ja Ekonomiliiton kuin Kun-tourheiluliiton puheenjohtajuudet ja monien yritysten ja yhtei-söjen hallituspaikat. Suuren pankkikriisin jälkiselvittelyssä Panu Haapalaa tarvittiin, Suur-Helsingin Osuuspankin järjes-telyt kuuluivat hallintoneuvos-ton puheenjohtajan vastuulle. Urheiluelämän vaikeuksissakin tarvittiin asiantuntijan panosta, kun SVUL:n sotuisia rahoituskysymyksiä selviteltiin.

Ennen sitoutumistaan pää-johtajan tehtävään Panu Haa-

pala oli vaikean ratkaisun edes-sä. Hän harkitsi vakavasti eläk-keelle jäämistä, johon pitkäai-kainen palvelus olisi jo oikeut-tanut. Rautateiden liikelaitok-seksi muuntamisprosessi, jota hän oli ollut keskeisesti raken-tamassa, olisi kuitenkin jäävä keskeneräiseksi, Pendolino-ju-nahanke sekin tuntui tarvitse-van jatkajaa ylimmällä portaalla. Velvollisuudentunto ja omis-tajan edustajien pyynnöt saivat hänet edustamaan määräaikai-seen tehtävään. Kahden vuo-den kuluttua olisi koittanut aika nauttia kalastuksesta, hiihdosta, vähän metsästyksestäkin. Kittilän kotitalokin oli jo kun-nostettu eläkepäiviä varten. Kosketus yhteiskuntaan ja lii-ke-elämään olisi tullut kuiten-kin säilymään keskeisten luot-tamustimien kautta. Ennen-kaikkea Karjalan asioiden har-rastukselle olisi jäänyt aikaa entistä enemmän.

Panu Haapalan luonteenku-vaava yritysjohtajana hallitsi en-nenkäikkea kaksi ominaisuut-ta: tiukka henkilökohtainen vas-tuuntunto ja tinkimätön oikeu-dentunto. Hän jakoi aikansa ja tarmonsia itseään säästämättä kaikkeen siihen, mihin oli si-toutunut eikä sietänyt vilppiä missään suhteessa. Toisaalta hän osoitti taitavan liikkeenjohtajan ja neuvottelijan joustotai-don siinä, että käsiteltävästä asiasta toinen osapuoli sai olla eri mieltä kuin hän itse, kunhan toinen vaan ei koskaan pettänyt luottamusta. Seuraimhisenä tuntemani Panu oli huumorin-tajuinen, lämmin, aina toiset huomioonottava persoona.

Panu Haapala oli mukana Uhtuan seudun perinneseuran

johtokunnassa seuran alkamis-taipaleelta lähtien. Seuran va-rapuheenjohtajana hän antoi arvokkaan panoksen työhöm-me. Eipä juuri pidetty sellaista kokousta tai praasniekkaa, jo-hon hän ei olisi ehtinyt mukaan vaikka toiselta kolkalta maail-maa. Kun Panun 60-vuotispäi-viä vietettiin, hän halusi, että huomionosoitusten sijasta kar-tutettaisiin seuramme rahastoa, joka oli perustettu Uhtuan seudun henkisen elämän kohenta-miseksi. Tämän rahaston tur-vin olemme voineet aloittaa muun muassa kansallisen kiel-len elvytyksen ruohonjuuri-tasolta Kalevalan kansallisessa lasten päiväkodissa. Karjalan Sivistysseurankin johtokunta-työskentelyyn Panu Haapalan kapasiteetti ulottui viimeisen elinvuoden aikana. Hän ehti piirtää jälkensä seuran tulevaan toimintaan talousasiain tunte-muksellaan ja monitahoisilla yhteiskuntasuhteillaan.

Yhteisillä Karjalan matkoil-lamme me Panun ystävät koim-me, miten herkäät tunnot liik-kuivat hänen karjalaisessa sie-lussaan, kun hän pääsi rajanta-kaisten sukulaistensa piiriin tai sai kalatulen ääreltä katsella Röhöjärven työntä ja autiota iltamaisemaa, isoäidin maise-maa.

Panu Haapala on mennyt tuonilmaisiin, mutta hänen muistonsa elää keskuudessam-me.

Paavo Ahava

Panu Haapalan omaiset ovat toivoneet että Panun muistami-set osoitettaisiin Uhtuan seudun perinneseuran tilille Meri-ta 101850-302015.

Feodor Feodorinpoika P o t t o n e n kuoli Repolassa 29.3.-97. Hän oli syntynyt 22.5.1911 Repolan Haukkasaaren kylässä, jossa Pottosten suku on elänyt 1700-luvulta alkaen. Feodorin äiti Anni Iivanantyrär Lehmänen (Martinova) oli Repolan Tsolkan kylästä.

Feodor asui kotitalossaan koko ikänsä lukuunottamatta sota-aikaa ja kahta viime vuotta Repolan kirkonkylässä. Samana vuonna syntynyt Feodorin kas-vinkumppani ja elinikäinen ys-tävä oli kolme vuotta aiemmin kuollut Iivana Konstanpoika Pottonen. Useimpien karjalais-kylien tyhjennyttä Feodor ja Iivana perheineen asuivat edel-leen Haukkasaareissa viljellen, kalastaen ja hoitaen huolella esi-isiensä perintöä.

Feodor Pottonen tunnettiin uutterana ja monitaitoisena miehenä, jonka harvinaisen laajasta

Feodor Pottonen

työkaluvarastosta löytyivät vä-lineet suuren talon kaikkiiin töi-hin. Vielä viimeisinä vuosinaan hän kultoi verkkoja ja veisti Repolaan pystyttämäänsä saunaan ikkunanpuitteet.

Feodor haudattiin kotikylän-sä Haukkasaaren kalmismaahan, jossa ennen häntä lepää Potto-sen suvun esi-isiä jo viisi suku-polvea. Feodoria jäävät muiste-lemaan laaja suku, puoliso Jele-na sekä kuusi lasta perheineen. -HP

*Puheenjohtaja Pentti Keynäs
Karjalan Sivistysseura
Helsinki*

Suremme kansanne syvästi, jäämme kai-paamaan Panu-veljemme karjalaisuus-intoa. Panu Haapalan valoisaa muistoa kunnioit-taen.

*Oiva Mäkelä
Kalevalan kansallisen piirin johtaja
Viktor Melentjev
Uhtua-Seuran puheenjohtaja,
Vienan Viesti -lehden päätoimittaja.*

MERKKIPÄIVIÄ

Heikki Kyrrönen, 70 vuotta.

Vuokkiniemen lahja Suomelle

Toukokuun 1. pñä saavutti 70 vuoden iän Lapualla opettaja Heikki Kyrrönen, Karjalan Heimon lukijoille hyvin tuksi tullut monien tärkeiden asioiden tehokas ajaja.

Heikki on ystäviensä kanssa järjestänyt mitä tervetulleinta ruoka-apua Vuokkiniemen rahvaalle ja erilaisia koulutarvikkeita Vuokkiniemen koululle ja lastentarhalle.

Muutama vuosi sitten Heikki ryhtyi rohkeasti mittavaan yritykseen: Vuokkiniemeen on saatava rakennetuksi kirkko ja juuri sille paikalle, jossa se on ennenkin sijainnut Ylä-Kuittijärven rannalla. Hankkeen tiellä on ollut paljon vastuksia, mutta Heikki ei ole hellittänyt. Rakennustyöt ovat nyt niin pitkällä, että tänä kesänä Iljan päivänä 2.8. kirkko vihittäin taroitukseensa.

Yksin toimien eivät mainitut saavutukset ja hankkeet olisi olleet mahdollisia toteuttaa. Heikin tukiverkosta on ennen muuta mainittava hänen v. 1982 perustamansa Vuokkiniemi-seura. Seurassa on tätä nykyä kolmatta sataa jäsentä, joiden juuret tavalla tai toisella ovat tässä maineikkaassa kyläryhmässä.

Heikki on syntynyt Vuokkiniemen Kyrrölässä. Sinne hänen isänsä Marin Ontrei toi juhanuksena 1903 Venäjän Niskalasta 20-vuotiaan Muarie (Mari) Lesosen. Kyrrölässä elämä oli pitkään rauhallista. Puutetta ei ollut, vaikka lapsia kertyi kymmenen, Heikki viimeisenä. Näin elettiin aina 1920-luvun alkuun saakka. Talvella 1922 Mari ja Ontrei pakenivat levottomia aikoja Suomeen.

Kun pakolaisille luvattiin amnestia, he palasivat pääsiäisenä 1924 kotiin Kyrrölään.

Jatkosodan aikana lahjakkaaksi huomattu koulupoika Heikki lähetettiin opiskelemaan Äänislinnan yhteiskouluun. Sodan loppuvaiheessa Heikki yhdessä vanhempiensa kanssa tuli Suomeen, Etelä-Pohjanmaalle.

Isä Ontrei kuoli v. 1947. Heikki jatkoi koulunkäyntiään Lapualla ja tuli ylioppilaaksi 1950. Koko ajan Heikillä oli kuitenkin sydämessä pelko, kuinka hänen ja hänen äitinsä Neuvostoliiton kansalaisten - mahtaa kaydä. Sellaiset olivat olot silloin Suomessa.

Ei Heikki tätä henkistä painetta kauan kestänytään, vaan elokuussa 1950 lähti salaa äitinsä kanssa Ruotsiin, missä he viipyivät kolmatta vuotta ennen kuin uskalsivat palata takaisin.

Juuri Ruotsissa, missä silloin toimin Lundin yliopiston suomen kielen lehtorina, yhtyivät ensi kerran Heikin ja minun tiet. Siellä myös, usein Heikin avustamana, aloin eri paikoissa haastatella Heikin äitiä Maria. Näitä haastatteluja jatkoin sitten Heikin kotona Suomessa aina 1970-luvun puoliväliin saakka. Mari-mummon tietomäärä oli valtava. Voin sanoa, että ei kukaan toinen vianlainen ole osannut valaista Vian kansan entistä elämää niin monipuolisesti kuin Mari Kyrrönen.

Evakkomatkalta palattuuan Heikki toimi kansakoulunopettajana eri puolilla Etelä-Pohjanmaata, Kemijärvelläkin kahdeksan vuotta ja sitten Palta-

mossa Mieslahden kansanopistossa humanististen aineiden opettajana v. 1960-75 ja lopulta Lapualla vaimonsa Eevan kotiseudulla.

Kaikkialla, missä Heikki toimi, hän piti yhteyttä seudun karjalaisiin, kun häneltä jatkuvasti kyselin kaikenlaista, etenkin karjalan kieleen kuuluvia asioita. Heikki osasi äidinkielenä ja olihan hänellä kotona loistavamuistinen äitinsä, jolta saattoi tietoja tarkistaa.

Kun Heikki vuosikymmen sitten siirtyi eläkkeelle, hän on siitä pitäen voinut ehjästi omistautua rakkaan kotiseutunsa henkisen ja taloudellisen tilan kohentamiseen. Laaja ystävien joukko valtakunnanrajan molemmin puolin toivoo Heikille edelleen intoa ja voimia tässä työssä.

Näihin toivotuksiin yhtyvä hänen vanhat ystävänsä Helmi ja Pertti Virtaranta. - PV

TULE LOMALLE, tuetulle tai omalle Lomahoviin!

5 vrk **1300** mk/ph
3 vrk **800** mk/ph

Viikonloppu pe-su **500** mk/ph

MAjoitus 2 h huoneissa. Yhden hengen huone-lisä 50,- sis. aamu- ja iltapäiväsaunan ja uinnin.

Hyvin varustettuja rantamökkejä
1-6 hengelle alk. **2200** mk/5 vrk

TULE NAUTTIMAAN IHANISTA KYLVYISTÄ JA
KARJALAN LUONNOSTA

Tietoa RAY:n
tuetuista
lomista
saat meiltä!

KARJALAN
LOMAHOVI

59100 Parikkala
Puh. (05) 430 851

Matkatoimisto - Travel Agency

matka-tikka ky

Järjestämme kotiseutumatkoja Venäjän Karjalaan.

Kohteina: Värtsilä, Sortavala, Pitkäranta sekä Suojärvi. Myös kotikyliin mahdollisuuksien mukaan.

Myös muut Karjalan kohteet:
Aunus, Petroskoi, Karhumäki.

Veteraanimatkat vanhoille taistelupaikoille:
Syväri, Petroskoi, Karhumäki sekä Karjalan kannas.

Erikoismatkat muualle Venäjälle:
Laatokan kierros. Pietari-Novgorod, Muurmansk sekä viikottaiset matkat historialliseen Pietariin.

Tiedustelut ja varaukset:

Puh. 013-881 760, 013-881789

Fax. 013-882520

Mantsintie 8, PL 1, 82901 ILOMANTSI

KERÄÄ RYHMÄ JA PYYDÄ TARJOUS!

Kaikkeä Matkatoimistopalvelua
Tilaushäkennettä linja- ja kuorma-autoilla

Näyttelijänuralla 45 vuotta

Vieno Kettunen oli taannoin seuramme vieraana Tampereen heimojuhlassa.

Maaliskuun alkupäivinä petroskoinen teatteriyleisö sai nauttia mukavia hetkiä oman Kansallisen teatterin ensi-illassa, jonka ohjelma oli suomalaisen ohjaajan Vesa Veijalaisen asettama näytelmä Myöhästynyt häilyö. Toinen ensi-iltaesitys, 5. maaliskuuta, sattui yhteen näyttelijä Vieno Kettusen 60-vuotispäivän kanssa. Esitys oli todella mukaansatempaava, huumorilla höystettyä, ja tuon huumorin yhtenä hyvänä tulkitsijana oli nimenomaan Vieno Kettunen, jonka näyttelijän ura alkoi 45 vuotta takaperin hänen tultuaan Petroskoihin 15-vuotiaana koulutytönsä Uhtualta, sieltä kuululta Kalevalan laulumailta.

Ensimmäinen suuri rooli ja menestys Vienolla oli jo vuosia edesmenneen Toivo Lankisen ohjaamassa kirjailija Nikolai Jaakkolan Korpi herää -näytel-

mässä vuonna 1965. Annin rooli Antti Timosen näytelmässä "Otatko miut, Karjalan mua?" toi Vieno Kettuselle Karjalan ASNT:n ansioituneen taiteilijan nimen. Menestys on ollut hänelle myötä näyttelijänuralaan. Siihen ovat myötävaikuttaneet hänen luontaiset näyttelijänkykynsä ja varsinkin se, että Vienoa onnistui olla hyvin pitkään yhdessä ja ottaa oppia erittäin lahjakkaalta Petroskoin entisen Suomalaisen teatterin näyttelijäkunnalta.

Teatterin nykyinen näyttelijäkunta on hyvinkin pieni, ja tästä vähästäkin paluunmuutto kiskoo viimeisiä rippheitä. Toisin ensi-illan esityksessä oli yksi nuori näyttelijä Elli Närjä. Ja ehkä ensi vuonna Petroskoissa pääsee alkuun näyttelijäkoulun. – Toistaiseksi vain tällaiset valopilkkheet Petroskoin kansallisen teatterin elämässä. –VK

Seniores Carelienses 60 v

Seniores Carelienses on Helsingin yliopiston Karjalaisen osakunnan seniorijärjestö. Sen tarkoituksena on olla yhdysiteenä osakunnan entisten ja nykyisten jäsenten välillä sekä mahdollisuuksien mukaan toimia Karjalan henkiseksi ja aineelliseksi kohottamiseksi.

Yhdistys perustettiin virallisesti joulukuun alussa 1934. Idea oli saatu Virossa, mutta sikäli sitä meillä muokattiin, että naisille taattiin pääsy jäseniksi. Alkuvuosien puheenjohtajista mainittakoon taidehistorian prof. Onni Okkonen ja kenraalimajuri Karl Lennart Oesch.

Talvisodan jälkeen seniorit ryhtyivät pohtimaan, miten yhdistys voisi olla avuksi siirtolaisten henkisessä huollossa. Tärkeimmäksi keinoksi katsot-

tiin oman äänenkannattajan aikaansaaminen ajamaan evakojen asiaa. Yhdistys teki Karjalan Sivistysseuralle aloitteen yhteistyöstä ja sen äänenkannattajan Wienan-Aunuksen ohjelman laajentamisesta.

Asiaan suhtauduttiin myönteisesti ja yhteisesti neuvoteltu sopimus hyväksyttiin 17.3.1941. Sen mukaan KSS:n lehden linja ei muutu, mutta entisten tehtäviensä lisäksi se ryhtyy seuraamaan aktiivisesti ja monipuolisesti Laatokan-Karjalan ja sieltä tulleiden siirtolaisten asioita, Pohjois-Karjalan asioita ja kysymyksiä, joita päättynyt sota on tuonut esille. Sivistysseurassa katsottiin, että lehden nimi ei vastaa laajentunutta työkenttää, ja niin uudeksi nimeksi tuli Karjalan Heimo.

90 vuotta täytti 10.2.-97 KSS:n kunniajäsen Tamara Porokoski Helsingissä. Tamara on syntynyt Pietarissa, käynyt oppikoulun ja kasvanut Viipurissa.

Ennen sotia Tamara avioitui aunukselaisen kauppias Feodor Porokosken kanssa. Oma kauppalike perustettiin Ensoon. Sieltä jouduttiin sotaa pakoon ja muutettiin Kemiin, Kemistä Auraan ja sieltä Helsingin Malmille.

Tamara jäi leskeksi v. 1979. Eläkevuosiaan hän vietti Munkkivuoressa. Sieltä hän siirtyi vuoden 1996 alussa ortodoksisen palvelutaloon, Helenan vanhainkotiin.

Tamara Porokoski.

Helena-kodin kotoisessa huoneessa kävivät Tamaran omaiset ja ystävät onnittelemassa. Pirteällä ja hyväntuulisella Tamaralla ei ole pulaa ystäväistä, kun vielä ystävälistä ja palveluallista kauppiasta muistavat asiakkaatkin, vaikka kaupan ovet suljettiin jo yli 30 vuotta sitten. Monia armorikkaita vuosia Tamaralle. – KP.

91 vuotta täytti 25.3.-97 Tampereella Maria Huotarintytär Ritoniemi. Hän on syntynyt Kontokin Kenttjärven kylässä, mistä tuli suuren muuttoaalton mukana Suomeen keväällä 1922.

Jatkosota teki nämä suunnitelmat tyhjiksi, ja epätodennäköistä on, olisivatko seuran ja lehdet voimavarat kaikkeen suunniteltuun riittäneet edes rauhankaan aikana.

Sodan jälkeen joulukuussa 1944 pidetyssä syyskokouksessa kuultiin alustus aiheesta "Mihin suuntaan karjalaisuuden asiaa olisi nyt ajettava?" Osakuntien yhteistyössä nähtiin voima, ja vuonna 1947 perustettiin karjalaisen osakuntien valtuusto. Sen työkenttänä oli karjalaisuus ja siirtoväen asiat. Seuraava merkittävä hankke, missä SC oli mukana, oli Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuran perustaminen vuonna 1950.

Huumori – arkipäivän mauste

Lahden työvoimatoimiston henkilöstöyhdistys ry:n sarjassa "Työnteko kunniaan" ilmestyi viime vuoden lopulla viides teos, antologia nimeltään Nähtiin pinoon. Aineisto on koottu vv. 1995-96 järjestetystä kilpailukirjoituksesta Työn uudet jutut.

Kilpailuun tuli 300 vastaajalta 3 327 juttua, kaskua ja vitsiä työstä ja työhön läheisesti liittyvistä aihepiireistä tehdassaleista televisiostudioon saakka. Teoksen toimittajat ovat Elna Ala-Sankola ja Tuija Kakko, sivuja siinä on runsaat 300 ja kuvitus on saman yhdistyksen aikaisemmin järjestämän Työn valokuva -kilpailun saatoa.

Tätä kirjaa lukiessa ei todella tule ikävä, kuten oheiset lainaukset osoittavat.

**

Television kuvausryhmä oli lähtenyt Savonlinnaan, mutta joku tärkeä asia jäi esimieheltä. Eino Jantuselta hoitamatta heidän kanssaan. Silloin ei vielä ollut kännyköitä eikä autopuhelimia. Jantunen soitti Porvoon Alkoon ja ilmoitti myyjälle, että MTV:n ryhmä on varmaankin tulossa sinne ja jätti viinakaupan myyjälle soitto-pyyntön. Jonkin ajan kuluttua ryhmän jäsen soittikin Jantuselle -viesti oli mennyt perille. (Yrjö Johansson)

**

Kuusikymmenluvulla Lahden kaupungin sähkölaitoksella oli käytössä vielä yksivaiheiliittymä. Asentajat kytkivät tällaisen liittymän Hiekkamummissa. Meni muutamia päiviä, kun mökin mummo Hiekkamummissa soitteli kysellen, miksi hänellä on sähkö vain iltaisin ja öisin. Vikamiehet lähetettiin matkaan ja ihmeeseen he totesivat mummon mökin kytketyn ulkoalaistusjohtoon. (Harri Lähteenkorva)

**

Keiteleen kuntaan valmistui uusi, kunnan ensimmäinen vanhainkoti vuonna 1956. Urakoitsijana oli vasta uraansa aloitteleva rakennusmestari Tommi Tuovinen. Työmaan edistymisen mukaan aloitettiin eräänä perjantaina harjannostajaiset. Normaalin paikallisen ohjelman lisäksi urakoitsija vei kunnan johdon jatkoille 100 kilometrin päähän kuopiolaiseen